

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Contra tentationes quæ oriuntur ex timore ipsius mortis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

Dolor dolore
pellendus.

q Matt. 10.
28.

Tristitia so-
lius peccati
medicina.

r Job. 1. 21.

a Psal. 6. 7.

21.

b Eccl. 11.

14.

Voluntas

Dei optāda.

De mortal.

12.

quādo te premet dolor detrimenti corporalis; eò quòd desit tibi salus, aut fortunæ bona, aut quid simile: procura vehementem aliquem dolorem de tuis peccatis, ob spirituale damnum quod ex eis oritur; & ob timorem horribilium suppliciorū, quæ promeritus es: & hoc dolore alterū mitigabis, eiusq; detrimentum parui facies. Et propterea Christus D. N. dixit amicis suis; q nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam aut non possunt occidere, sed potius eum timete, qui potest & animam, & corpus perdere in gehennā. Si enim hic timor verè occupauerit spiritum, omnes absorbebit timores rerū multò minorum. Præterea quemadmodum corporis medicamēta infirmis partibus sunt applicanda, in quarum remediū præscribuntur; alioquin vtilia nō erunt, sed potius noxia: vt collyrium destinatum ad oculos curandos, illis est applicandū; non stomacho, cui parūm proderit: quia non est aptum ipsi medicamentum: ita tristitia propriè non est medicamentum ad infirmitatem, aut mortem, aut rerum temporalium iacturam curandam: nam quantumuis propter huiusmodi tristeris, non consequeris earum remediū: quia illa propriè est peccatorum, & malorum, quæ ex eis proueniunt, medicamentum: & per eam curantur & reparantur. Stude itaque eam animæ damnis applicare: & sic repelles eam, quæ te nimium vexat ob damna corporis, sicut clauus clauo pellitur: quare tunc aptè dices, quod S. Job: r nudus egressus sum, de utero matris meæ, & nudus reuertor illuc, sicut Domino placet, ita fit nomen Domini in æternum benedictum.

§. 2. Contra tentationes, quæ oriuntur ex timore ipsius mortis.

EX his, quæ modò diximus, licet accipere *primum* remediū aduersus *secundum* genus tentationū, quæ ex nimio mortis timore oriuntur. Dando scilicet omnem operam, vt nostram voluntatem diuinæ omninò subijciamus, ipsamque mortem propterea acceptemns, quòd ipse ita velit; suaque prouidentia tali tempore, & occasione ita constituerit. nam (vt ait David) a Domini Domini exitus mortis. qui liberare potest à morte, quem volet; & permittere in ea occumbere. Et Ecclesiasticus dixit: b vitam & mortem à D E O esse. Cùm igitur vitam ipse aliquot annorum iam dederit: nullam facit iniuriam, si nunc auferat. Neque causam habes conquerendi, quod auferat: sed gratias potius agendi, quod per tempus aliquod eam tibi conseruauerit; eique reddendi, quod ipsius est, cùm id perit: quia ita illi placet. Meminisse debemus (ait Sanctus Cyprianus) voluntatem nos non nostram, sed Dei facere debere, secundum quod, nos Dominus quod ite iussit orare. quam præposterum est, quamque peruersum: vt cùm Dei voluntatem fieri postulemus: quando euocat, & accersit nos D E V S, non statim voluntatis eius imperio pareamus

mus

mus. Obnitimur & reluctamur; & peruicacium more feruorū ad conspectum Domini cum tristitia & mœrore perducimur. Exeuntes isthinc necessitatis vinculo, non obsequio voluntatis; & volumus ab eo præmijs cœlestibus honorari, ad quem venimus inuiti. Non hoc est quod ipse nobis commendauit cum dixit: *c vt similes essemus seruis expectantibus Dominum suū quando ueniat: ut cum uenerit, & pulsauerit, confestim aperiant ei.* Tunc (ait Sanctus Gregorius) Dominus uenit: quando accedit, ut iudicet; uocat quando infirmitatum pulsū nos admonet, mortem esse propè: aperimus autem illi confestim, si eam libenter acceptamus: nec refugimus de corpore exire, quando ipse uult, ut exeamus. Et quamuis tremor hic, timor que sit naturalis, & hoc nomine non sit malus: decet tamen eum moderari: quemadmodum Christus D. N. eum fuit moderatus, cum dixit: *d Pater: si uis transfer calicem hunc à me, ne bibam illum: ueruntamen non mea uoluntas, sed tua fiat.*

Hv c accedit: quod hæc Dei uoluntas, sit iusta quænam sententia, in omnes posteros Adami lata ob eius originale peccatum: per quod, ait Apostolus: *c mortem intrasse in hunc mundum;* qui igitur culpam contraxisti, rationi consentaneum est, ut decretam sententiam amplectaris, quando iustissimus Iudex eam uult exequi. Maxime, cum ipse idem Iudex Iesus Christus D. N. ad quem ea sententia non spectabat, eò quod nullius culpæ fuerit reus: uoluerit tamen eam subire; & quemadmodum ceteri homines, mori: acceptans ipsam mortem in flore suæ ætatis: quam eandem legem uoluit etiam sacratissimam suam matrem comprehendere, etiamsi fuisset ab omni culpa præseruata. Multò igitur æquius est, te eidem legi subesse.

PLVRIMVM etiam refert, ut facias ex necessitate uirtutem, ad placandam Iudicis indignationem; qui uidens te statim monitum & citatum comparere; eiusdemque sententiæ humiliter parère, quam tulit in *corpus* tuum: erit in sententia benignior, quam in tuam *animam* est laturus. Cum igitur hic exitus sit omninò necessarius: si uoluntatem promptam addideris, minus erit molestus, & mirum in modum utilis: quia offeres Deo magna uoluntatis promptitudine rem maximè pretiosam, quam habes, ipsam scilicet *uitam*. Et qui tenebaris, eam offerre (si eam ille peteret) per Martyrium, in testimonium *fidei* & religionis Christianæ, quemadmodum eam Martyres obtulerunt: offer nunc eam petenti, in testimonium *obedientiæ*; quam tanquam Christianus profiteris: quia hoc modo omnes SS. Confessores uitam suam ei obtulerunt. Cum omnibus enim loquitur illa Saluatoris sententia: *f si quis uenit ad me, & non odit animam suam, non potest meus esse discipulus:* ut scilicet, qui illum sequuntur, ita sint expediti, ut uitam suam illi offerant, quandoque illam ipse petierit, sine replica, aut excusatione, quasi sit ad aliud quidpiam necessaria.

”
”
”
”
c Luc. 12. 26

”
”
Homil. 13. in
Euang.

Timor sit
moderatus.
d Luc. 22.
42.

2.
c Rom. 5. 12

Morti o-
mnes obno-
xij sumus.

3.

Deo debetur
uita nostra.

f Luc. 14. 22.

4.
*Posidius in
 vita S. Aug.
 c. 27.
 Si aliquādo
 quidni nūc.*

5.

*Qui non est
 hodie cras
 minus aptus
 erit.*

6.

*Lib. de disci.
 Christia. ve.
 de domo dis.
 ciplinæ c. 2.
 tom 9.*

*Lib. de bono
 mortis c. 4.
 g Sap. 13.
 16.*

*S. Amb. sup.
 5. 7.
 Mori satius
 quā vivere.*

Idem c. 2

*Lib. de inte.
 riori domo
 c. 35.*

7.

TALIS ERAT feruens ille Episcopus, quem in mortis articulo constitutum visitans S. Augustinus, cum diceret, eius vitam ad Ecclesiam bonum esse necessarium, is statim respondit; ostendens, quam parum detineretur amore vitæ: *si nunquam, bene; si aliquando, cur non modo?* si Deus ita nunc vult, quid opus est cum exiguae resignationis significatione petere dilationem in aliud tempus, quod tibi videtur commodius; praestat mori, quando Deus vult quam cum tu optas. **M**ILIVS ENIM DEVS nouit tempus, in quo tibi expediat mori, ut saluus fias. quod si existimas te alio tempore melius fore preparatum: DEVS forte nouit, id non ita futurum. Cum igitur facile sit, tuam cogitationem errare, DEVS vero errare non possit: securius multo est, iudicium tuum eius iudicio accommodare: & mortem, quo tempore ille eam miserit, acceptare.

AD QUID (ait S. Augustinus) tantopere horres mortem: cum siue timeas, siue non, illa tamen sit ventura, siue citò: si times, non efficies timore tuo, ne illa non veniat. melius itaque est id timere, quod si timeas, non eueniet. Quod autem illud est? *peccatum*. Peccatum time: quod maxime tua interest, ut mors tua sit bona: quæ si bona fuerit, non est cur eam timeas: sed cur potius desideres, ob ingentia bona, quæ uelient tibi cum illa. quod enim maius bonum tibi in hac vita esse potest, quam peccato sine imponere? Frustra (ait S. Ambrosius) homines timeant mortem, quasi esset naturæ finis, & iactura. si enim meminerimus sententiæ Sapientis, *quonia Deus mortem non fecit: impii autem manibus & uerbis accerserunt illam*: inueniemus (inquit) mortem finem esse peccati. Nam quod diutius vita producit, eò magis culpa multiplicatur; & per mortem peccatoris, profluens multorum peccatorum prohibetur, ne in inferno supplicia sint grauiora, & *grauius est ad peccatum vivere, quàm in peccato mori*. ex primo enim semper augetur peccata: ex secundo cessant. si autem iusti moriantur, etiam morte sua finem imponunt leuioribus culpis, cessatque timor, & periculum in grauiores decidendi. Cur ergo (ait idem Sanctus Doctor) adeo desideramus vitam, in qua, quod quis diutius uiuit, eò maius peccatorum pondus sibi imponit? est autem culpa horrendum adeo malum: ut cuius calamitati expediat quem que se offerre, ut culpam euadat. Ex quo solennis illa & memorabilis processit sententia S. Bernardi dicentis: *uiuere erubesco, quia parum proficio; mori timeo, quoniam non sum paratus: malo tamen mori, & misericordiae Dei me committere, & commendare: quia benignus & misericors est, quàm de mala mea conuersatione scandalum facere.*

Huc accedit, quod mors iustis sit finis reliquarum miseriarum, quas in hoc mundo sustinet: siquidem illa finem imponit tentationibus, infirmitatibus, doloribus, tædijs, calumnijs, inuidijs, & hominum persecutionibus: quæ omnia, mille animæ periculis sunt obnoxia. Ex quo prouenit, ut

(quem-

(quemadmodum ait S. Augustinus) ex quo quis incipit viuere, incipiat etiā mori: ideoque ipsa vita, est mors quædam producta, vel protracta: cuius molestia eū ipsa morte finitur: cuius timor, si magnus sit, est ipsamet morte grauior. Et (quemadmodum S. Ambrosius ait) *quibus grauis est timor mortis, non est graue mori: sed graue est viuere sub metu mortis.* qui metus, morte ueniente, cessat. Hoc igitur ipsum permouere nos debet ad moderandum & reprimendum ad eod molestum metum, qui vitam ipsam reddat, quasi continuam quandam mortem: siquidem vbi non est timor, sed desiderium: dulce est mori, quia sic illud impletur.

Quomodo autem iusti mortem non habeant in desiderio, qui credunt, & sperant præmia, quæ post eam consequuntur? hoc elegantissimè declarauit S. Cyprianus his verbis, quibus multas insinuat rationes dulces ac efficaces. Cum Christum videre gaudere sit: nec possit esse gaudium nostrum, nisi cum viderimus Christū. quæ cæcitas animi, quæ ue dementia est, amare pressuras, & pœnas, & lacrymas mūdi: & non festinare potius ad gaudiū, quod nunquā possit auferri hoc autē fit: quia fides deest; quia nemo credit viuacitate fidei, qua par est, vera esse, quæ promittit Deus, qui verax est, quæ admodū credebat Apost. qui dicebat: *michi viuere Christus est, & mori lucrū.* Lucrū maximū cōputās, sæculi laqueis nō teneri, nullisq; peccatis, & vitijs carnis, obnoxii fieri: exemptū pressuris argentibus, & venenatis diaboli faucibus liberatū, ad lætitiā salutis æternæ, Christo vocāte, proficisci: *mori* planè timeat, sed qui ex aqua & spiritu nō renatus, gehēnæ ignibus mācipatur: *mori* timeat, qui nō Christi cruce, & passione cēsetur esse red' ptus: *mori* timeat, qui ad secundā mortē de hac prima morte trāsibit: *mori* timeat, quē de seculo recedentē per énibus pœnis æterna flāma torquebit: *mori* timeat, cui hoc mora lōgiore cōfertur, vt cruciatus eius & gemitus interim differatur. Nā qualē te inuenit Dominus, cū vocat: talē pariter, & iudicat. Si quotidie oramus, & petimus, vt adueniat regnū cęlorū: quomodo terrena captiuitas delectat? quid precib' frequēter iteratis rogam', vt acceleret dies regni, si maiora desideria & vota potiora sint, seruire istic diabolo, quā regnare cū Christo? si in Christū credimus, fidē verbis & promissis eius habeam': nā q' morimur, ad immortalitē morte trāscredimur: nec potest vita æterna succedere, nisi hinc cōtigerit exire. Eius est in mūdo diu velle manere, quē mūd' oblectat, quē seculū blandiēs ac decipiēs, illecebris terrenæ voluptatis inuitat. Porro cū mūdus oderit Christianū, quid amas eū, qui te odit & non magis sequeris Christum qui te & redemit, & diligit? qui igitur renūciauimus mūdo, & tanquā hospites & peregrini istic interim degimus: amplectamur diē, qui assignat singulos domicilio suo; qui nos istinc ereptos, & laqueis sæcularibus exutos, paradiso restituit, & regno cęlesti. quis non peregrē cō-

stitui-

Li. 13. de Ci-
uit. Di. 10

Supra. s. 8.

Mors finis
miseriarum.

Lib. de Mor-
talit. n. 2.

cc

Omne malū
ex defectu
fidei.

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

stentus properaret in Patriam regredi? quis non ad suos nauigare festinans, ventum prosperum cupidius optaret, vt velociter charos liceret amplecti, patriam nostram paradysum computamus; parentes Patriarchas habere iam cœpimus: magnus illic nos carorum numerus expectat, Apostolorum gloriosus chorus, Prophetarum exultantium numerus, Martyrum innumerabilis populus, triumphantes illic Virgines, & copiosa turba desiderat: iam de sua immortalitate secura; & adhuc de nostra salute sollicita. Ad horum conspectum, & complexum venire, quanta & illis, & nobis in commune lætitia est? qualis illic cœlestium regnorum voluptas, sine timore moriendi; & cum æternitate viuendi? quàm summa & perpetua felicitas? Hæc in summa S. Cyprianus, quæ etiam fusè confirmat S. Ambrosius, quod etiam est ex mente Apostoli dicentis: *h cupio dissolui, & esse cū Christo, quia id mihi multo melius.* Verum est quidem, feruentia huiusmodi desideria dona esse Dei non omnibus, sed valdè perfectis concessa. Nam quosdam Deus per viam timoris deducit, non exultimantes, se esse securos; nec in supremi Iudicis oculis satis mundos. Et multi sancti horam illam timebant; alij cum tremore quodam expectabant. quemadmodum S. Bernardus aiebat: sp̄sum propè quidem esse sponsæ, quæ vno tantum corporis pariete ab illo diuiditur; & propterea cupit dissolui; & rupto medio pariete, cum illo esse, quem post parietem statim esse confidit. Ego, autem, inquit, quoniam peccator sum, dissolui non cupio, sed reformido: sciens quia *mors peccatorum pessima.* reformido exire, & in ipso contremisco portus ingressu: dum non confido, propè assistere, qui excipiat exeuntem: nam post corporis peccatorum parietem, est paries *peccati, qui diuisionem facit inter Deum & illos.*

§. 3. *Contra tentationes, quæ oriuntur ex nimio timore damnationis.*

EX utraque prædicta iustorum dispositione, occasionem arripit Dæmon, ad eos in illo certamine oppugnandos. Nam *lotos* & confidentes, morique cupientes impellit, ad virtutis limitem transgrediendum per vanitatem, propriam fiduciam, secretam superbiam & arrogantiam: quos verò *tristes* videt, ac de suo periculo metuentes, ad alterum impellit extremum, nimie scilicet tristitiæ, & pusillanimitatis, magnæque de diuina misericordia diffidentia. Quamobrè magna attentione opus est, ad ita sequendum spiritum bonum, vt ad neutrum declinetur extremum. Sed quemadmodum magis communis, & quasi naturalis est timor in illa hora: ita maior est hostis aggressio, vt in hoc trahat extremum: Contra quod in primo Tractatu multæ rationes sunt allatæ, ad extimulandos pusillanimes, & falsas eorum apprehensiones, in quibus omnes ipsorum diffidentia fundantur, dissoluendas. Ex quibus omnibus referemus hic sex, tanquam indicia

Lib de bono
morsis c. 8.
h Phil. i. 23.
2. Cor. 5. 2.

Etiam Sancti mortem
timent.
Serm. 56. in
Cant.

i Psa. 33. 2.

k Isai. 59. 2.

Duplex iustorum
sententia.

c. 3. 4. & 18.